

Lo Somaten

DIARI REGIONALISTA Y D'AVISOS Y NOTICIAS

Any XIV

Reus Dimars 17 de Janer de 1899

Núm. 3.806

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. 1.00
 6 provincies trimestre. 3.00
 Extranjer y Ultramar. 4.00
 Antzebe, a preus convencionals.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ. (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en las principals
 librerías d'aquesta ciutat y de fora.
 En Barcelona, litografía Mallofré, carrer Junquera, 6.
 No's retornan los originals encara que no's publicuin.

Farmacia Serra

12 ANYS

de continuadas curacions y d'una
 aceptació general, son las millors
 probas pera demostrar que'l

XAROP SERRA

es lo millor remey pera combatre per cró-
 nica y rebelde que sia tota classe de

Oberta tota la nit

TOS

La que paga més
 contribució de la pro-
 vincia.

Ceps americans

Hort de D. PAU ABELLO (prop de la carretera de Tarragona)

ARRÉLATS SUPERIORS.—PREUS VENTATJOSOS.—AUTENTICITAT GARANTIDA

Pera tractar, al mateix hort ó a casa del propietari, carrer del Roser, núm. 4.

DOCTOR J. MIRÓ

OCULISTA

Consulta en Reus: Los dilluns y divendres de dos á cinch de la tarde, Arrabal de Santa Anna, 1, primer.

A Tarragona: los demés dias de deu á una del matí y de tres á cinch de la tarde, havent traslladat son gabinet al mateix carrer de la Unió, 17, primer.

Medalla d' or. Barcelona 1898.

VINYAS AMERICANAS

DE
 Marcial Ombrás (propietari)

Ronda del Carril, Figueras, (Girona)
 Barbats, estacas y empeltats.—Preus
 reduhits y autenticitat garantida.
 Trenta hectareas de planté.

Secció doctrinal

Catalanistas

Catalanistas y no més que catalanistas: aixó hem
 sigut, aixó som y aixó serém sempre.

Sols hem anat y sols anirém a la reconstitució de
 Catalunya. Los que éram quatre no més, llegió inter-
 minable ns hem tornat are. Lo que era idea indecisa,
 avuy s'ha condensat y ja es programa complet.
 Aném creixent y enfortintnos. Tenim cada día més
 confiança en lo pervenir d'aquesta terra que es una,
 compacta, indivisible, que forma un poble, que es
 una nació, una rassa.

Lluny som de tots los partits polítics. Sols som
 Catalunya que s'esperta, que'l cor li bat fort, que
 te fé y esperansa. Ab els, los polítics del cen-
 ralisme, fóram la Espanya que s'nsopeix, que s'ensorra
 y agonitza, que tot ho ha perdut ab lo naufragi de
 sos barcos; fins la fé y la esperansa.

No volém pactes ni contractes sino ab nosaltres
 mateixos. No volém asociacions directas ni indirectas
 ni ab sagastins, ni ab polaviejistas, ni ab carlins, ni
 ab republicans, ni ab los d'en Nocedal, ni ab los d'
 en Silvela. Els ab ells, porque s'acabin de perdre:
 nosaltres ab nosaltres per salvarnos.

No hem sigut may un partit polítich espanyol, ni
 podem serho ni avuy ni may de la vida. Ser d'un
 partit polítich espanyol voldria dir fer de carbó pera
 alimentar una máquina inútil. Ser d'un partit espanyol
 voldria dir tenir lo gefe a Madrid y d'ell rebre las
 inspiracions y las ordres. Las inspiracions las hem
 rebut sempre de nostre país y las ordres nos las dona
 tansols la nostra conciencia.

Nostre gefe es l'esperit de Catalunya: ell ha si-
 gut lo gefe de nostres grans homes passats; ell ha
 vingut a nosaltres de generació en generació, desde
 'l cor d'un patriai al cor d'un altre patriai: en nos-
 sosté y encoratja y regula nostres ac es y marca nos-
 tra conducta. Als gefes dels partits polítics de Ma-
 drid no'ls sosté l'esperit d'un poble, sino las conve-
 niencias mútuas, las eleccions tramposas, las Cortes
 mentideras, la osadía dels uns y la cobardía dels al-
 tres, la impunitat dels crims y la distribució de las
 contribucions entre'ls defensors y compares de la
 causa.

Al nostre gefe polítich no hi ha res que'l fassi
 girar, ni dobl garse, ni res que'l acabi. Als gefes dels
 partits polítics de Madrid lo llessa de boca terrosa
 la bala d'un Angiolillo, l'posa en perill de mort una
 ratxa del Guadarrama com a en Sagasta, ó'ls entrea-
 ga de peu y mans lligats a un Silvela com a en Po-
 avieja.

Nosaltres sabém de cert ahont aném, y allà ahont
 aném y volém arribar ab tota Catalunya. No hi fa res
 que'l camí sigui llarch; molt més llarch ha sigut, y
 part d'ell ja l'em deixat enrera. No hi fa res que no
 hi arribém a la fi nosaltres mateixos. No som im-
 pacients: la impaciencia ha perdut las més nobles cau-
 sas: mentres avansém ab passos segurs ja'n tenim
 prou. No'ns aturarém, y nostres fills ja hi arribarán,
 que per aixó no som un partit, sino tot una rassa.
 Qui comprega las nosras ideas y'ls nosres propó-
 sit que vinga ab nosaltres, a qui no las comprega
 ó, essent interessat ó pobre de miras, nos vulga apar-
 tar de la vía dreta, li direm que's fassi a un costat y
 que'ns deixi'l pas lliure. Si no's aparta li passarem
 per sobre.

Ab nosaltres vindrá (ja va venint) tot lo que es
 noblesa y ab negació, tot lo que no s'abat ni s'arro-
 ssega, tot lo que s'indigna davant de la degradació
 pública, tot lo que no ha volgut envilirse davant del
 absolutisme criminos dels cacichs, tot lo que plo-
 rat ab llágrimas d'ira davant las hecatombes salvat-
 jes de Cuba y Filipinas, davant dels atrocis espanyo-
 sos y tradicionals dels govèrns de las humiliacions
 d'Espanya dessota de las arrogancias dels extran-
 gers.

Som los defensors d'un poble oprimid, vilipendiad,
 empenyut de baixese en baixese, perseguit y atro-
 pellat en sos sentiments més íntims, en sa llengua,
 en sas costums, en sas lleys, en tot lo que li es vida

de nacionalitat y soberania. Som los mateixos de Fe-
 lip IV y de Felip V, que no'ls acabaren ni ab los ca-
 labossos, ni ab las confiscacions, ni ab los desteros,
 ni ab los escuarteraments, ni ab las degollas. Som los
 que'ls pobres d'esperit ne diuhen exagerats, som los
 que'ls vividors de la política'n diuhen somniadors,
 som los que'ls egoistas ne diuhen los de las ideas
 perillosas, som los bojos y criminals d'en Martos, si-
 no que nosaltres vivim y fem camí, y ell que'ho va
 dir ja es cendra.

Si bojos y criminals y somniadors y exagerats...
 y, essent com som, no s'ha pogut acabar ab nosal-
 tres. Y allà ahont hi hagut forsas per fer caure dos
 tronos, lo de Isabel II y'l de don Amadeu, y allà
 ahont hi hagut poder pera fundar y desgabellar una
 República, y aixecar un altre trono, y promoure gue-
 rras civils, y comprarlas, y sostenir guèrras extran-
 geras en que'ls diners que han costat formarian mon-
 tanyes y la sench grans onadas no sols s'ha tingut
 de reconeixer que no's disposava de prou fusells y
 de prou diners pera acabar ab lo catalanisme, sino
 que s'ha hagut de convenir que la idea nosra era la
 idea mestra y la idea mare, la idea més arrelada en
 tots los pobles del mon, y ella s'acutí avuy sentint-
 se per tot lo buyt la més espantosa de las soletats pe-
 ra apuntalar la Espanya.

Més Catalunya ja ha après de reconeixer a's seus
 enemichs y sab la posició en que'ls troba y lo que
 val ella y lo que val avuy Espanya. Y per aixó, per-
 que ella es la forta y l'altra es la débil, no'ls deixarà
 atroure més per las sirenas de la política madrilenya,
 que are que ab res contan, nos brindan pera sa'varse
 ab retalls raquitichs del nostre mateix programa, ab
 migradas brancas que esqueixan d'l arbre de la patria
 catalana. Y pera que'ls salvém, nos las ofereixen, si
 us plau per forsa, a nosaltres mateixos.

Fan los Po aviejas y'ls Silvelas com aquell portu-
 gués que era dintre del pou, y'ns prometen a nosal-
 tres, que som a dalt, que si'ls treyém nos perdonar-
 ran la vida.

Mollas de gracias.

ANGEL GUIMERA.

Perque no's rebaixan las contribucions

La sessuda Epoca ha acullit en sas columnas lo
 següent escrit del ex-diputat a Cortes Manel Casada:
 «En la sessió del Congrés dels diputats de 4 de
 Juny de 1880, preocupat jo allavors, com ara, per l'
 excés de tributació que arruina al país, vaig presentar
 una esmena al pressupost d'ingressos pera que's re-
 baixés lo tipo de la territorial al 15 per 100; y havent
 al apoyarla, calificat de «despojo» lo despossehir de
 las fincas als deutors per contribucions, fundantme
 en que'l article 58 d'l sistema tributari vigent diu
 que no ha d'exigirse a cap contribuyent morós més
 de dos anys d'atrasos; y en que cap ley de pressu-
 postos ha autorisat major exacció que la d'un 25 per
 100 sobre'ls productes líquids, d'ahont resulta que,
 ah la meytat del producte anual d'una finca ha d'ha-

vernhi prou pera que l' Estat cobri y quedí un sobrant, lo ministre d' Hisenda, que ho era justament en Cos-Gayón, donantme en tot la rahó, me feu present lo avansada que era la estació, y pera que retirés l' esmena, va prometrem que si ell feya l' pressupost següent, donaria satisfacció á las mevas exigencias: vaig retirarla, en efecte.

Quatre anys mes tart, en 1894, vaig ser novament elegit diputat y també fou nomenat ministre En Cos-Gayón, y desseguida d' arribar á Madrid, aní á véurel, recordantli sas promesas, insistint especialment sobre lo de las fincas mal embargadas.

—Aném á aixó, me digué, senyalantme la taula del seu despatx. Assentis y escrigui l' article al seu gust.

Vaig assentarme y escriguí: «S' autorisa al Govern pera tornar als seus amos las fincas de que han sigut despossehits per deutes de contribucions.»

Aixó es massa cru, digué l' ministre; vaig á endolcirho, y escriguí: «S' autorisa al Govern pera convertir en perdó las moratorias concedidas als pobles per sos «supos» y als particulars per sas «cuotas.» (Demanéu perdó al lector d' haver de conservar tantas paraulas castellanas en la nostra traducció. Tractant de contribucions, no hi ha més remey s' ha de fer servir lo castellá, perque la nostra llengua es pobre de termes en tal materia).

¿Veu vosté quant he suavizat la disposició? Donchs aixís y tot, ja veurá com no passa; y pera que aviat se'n convenci, anirá vosté á la comissió de pressupostos: perque allà es ahent caurá primerament.

—¿Com, vaig exclamar. ¿Es possible que quan lo Govern vol afavorir als contribuyents, los representants d' aquests s' oposin al benefici?

—Donchs ja ho veurá.

Y, en efecte, mercés á la recomanació del ministre, vaig ser nomenat en la meva secció, y no vull fer memoria de lo que succehí en la tal comissió. Encara no's va haver llegit lo malhaurat article, que l' president, ab ven tetrica, exclamá:

—Aixó es impossible! Foran de millor condició los qui no pagán que 'ls qui compleixen bé.

En va veig alsarme á donar tota mena d' explicacions pera convencer á aquells senyors de que quan un propietari s' deixa perdre un immoble es perque no te medis d' impedirho.

Tothom se girá en contra meu, escalfantse la discussió fins al punt que, indignat, vaig exir de la sala irant no tornarhi més.

Tal vegada's recordi del incident lo senyor Puigcerver, actual ministre del ram, qui ab son caràcter conciliador, sortí fins al corredor procurant calmarme y detenirme.

—Y cóm s' explica un fet, al pareixer, tant contradictori? Molt senzillament. Dels 35 membres de la comissió, no més eram dos qui no cobraven sous ni esperavan cobrarne may; tots los altres eran concellers d' Estat subsecretari, directores generals, la flor del partit governant; y sa preocupació única *vigilanzar los ingresos* pera que no perillés l' integritat de sos emolumentos.

«La Epoca», de cullita propia, res hi deu afegir, quan lo colega per qui nosaltres nos enterém d' aquest assumpte res ne diu.

Y á fé que 'ls anteriors arguments d' en Casado poden afalagar á alguns pero no convencen.

Per desgracia la administració espanyola está montada d' una certa manera que lo mateix resultat práctic hauria produhit la esmena projectada del articlista sent Lley que sense serho.

Nos explicarem. Durant la discussió dels Pressupostos que regiren lo passat any económic s' aprobá uns esmena d' un senyor diputat al pressupost d' ingresos y per lo tant passá á ser Lley per medi d' un article adicional, en la qual se concedia als propietaris de casas lo poguer reclamar per la riquesa que tributava si consideravan aquesta exagerada ab motiu de la depreciació de las sevas ó de la baixa que havian sofert los lloguers.

Ningú s' atrevirá á negar que l' lloguer de las casas ha baixat y bustant, ab motiu de la crisis que atravessa Espanya; cap persona *honrada* (hi afegim lo calificatiu per lo que més avall se veurá) sostindrà que las guerras colonials que no n' havém tret altre resultat práctic que lo de que ns retornin del mar lo jovent sá y vigorós que enviárem al altre costat dels mars (los que tornan) no han influhit poch y molt en la baixa dels lloguers dels pisos.

Donchs apesar d' aixó y apesar de la aprobació d' aquella esmena igual á la d' en Casado y en la que tantas esperansas hi fundava aquest, han sigut tan contadas las rebaixas que s' han concedit als propietaris, que casi podém dir que no se n' ha concedit cap.

La lley aquesta, la única utilitat que ha produhit ha sigut la de ocasionar algun gasto, fo del paper sellat, al propietari de bona fé, que ha vist en ella un camí salvador, sense voler mirar que en aquestas cosas lo Ministre y l' Congrés proposan y 'ls empleats del Ministre y del Estat disposan.

Y aquets empleats fins avuy han disposat lo arrecionar en los papers vells totas las solicitudes de reclamació, extess en paper sellat y acompañadas dels contractes de lloguer, ab la classe del timbre que 'ls hi ha correspost.

Perque 'ls han arreconat no ho sabém: millor dit, per ara no ho volém dir ja que no sabém si á las demás comarcas (provincias) ha succehit lo mateix que en la nostra, y especialment que en lo Padró de casas y solars d' aquesta ciutat, que desde que's va fer, sino ho tenim mal entés, hi ha la mateixa riquesa havent aumentat de preu alguna casa y no haventse rebaixat á ningú.

Més si avuy no ho sabém ó bé no ho volém dir, nos sembla que ho tindrem que dir aviat, disposats com estém á iniciar campanya sobre aquest assumpte á fi de vetllar y defensar los interessos dels propietaris á qui es lo nostre ánim eludir.

A Madrid, que es ahont tothom cobra, se queixan: donchs aquí que tothom paga hem de fer més que queixarnos; hem de posar de relleu lo procedir dels qui no compleixen en lo seu deber pera que 'ls interessats sápigán á qui malehir, ja que son causa dels perjudicis que sofreixen.

F. C. y E.

¿Per qué faltan los aucells?

Llástima dona lo llevarse dematí en lo camp. No se senten los *ziulets* de las alosas, cugulladas y tutulivas, com tampoch lo *pit-pit* del pinsá. Lo cid, la cadenera, lo tort y molts altres que anys enrerá's veyan branquejar per entre 'ls olivers, s' han fos.

Lo cap negre, l' ull de bou y altres del bech moll que empaytavan al alat per entre las flors del atmetller tampoch han comparegut; per remey no's troba un aucellet en lo camp.

Las causas de perque aixó passa, son conegudas de tots: la gens de protecció als aucells.

La destrucció dels nius, las rateras que públicament y cridant se venen pels pobles y que á la vista de las autoritats ricas y pobres de las ciutats y fins posant anuncis pels diaris, se venguin trampas per destruir als aucells, los peráns que tot l' any funcionan, las donas que pels pobles, sense conciencia, per tornarlos á vendre, compran als xicots los aucells que han agafat, son los principals enemichs del aucell y de la agricultura.

Lo mateix pagés que tan be sab respectá la rutina, en cuestió d' agafar aucells la segueix al peu de la lletra, encara que molts vegades no sápigá llegir, perque imbuheix al xich á que agafi aucells, ja sia ab ratera, telas, á la joca, á las barracas, etc., á fi de que poguentlos vendre á la revenedora d' aucells, se pugni comprar una garibaldina, esparlenyas y uns pantalons. Be prou caras que li costan aqueixas prendas que l' xich estrena tot content y orgullós de las agafadas del principal enich de la agricultura!

Es picar en ferro fret encarregar als mestres de minyons que inculquin als noys lo sagrat respecte als aucells y á respectar los nius.

Res d' estrany fora que enguany toquéu las consecuencias y efectos de l' ausencia dels aucells d' hivern.

Lo pugó campará á son gust pels fruyterars, lo formigol se passeja pels camps, la langosta, las papeillonas, lo cuch y altres insectes, que l' aucell ne feya l' seu aliment, saltarán, volarán y correrán desde l' vinyat als garrofers, oliverars y demás arbres.

Si no hi hagués «Lleys de casas» cridaríam contra 'ls governs; avuy que existeixen son lletra morta per tots y principalment pels que vivim dels productes y angunias que ns dona la terra.

Sols hi ha un medi violent pero que es necessari si volém salvar la vida al aucell.

En lloch d' establir cosas novas en l' art del pagés, com v. g. la feita del arbre y altres moxigangas que á cap fet práctic nos conduheixen, es: l' establiment de premis de centas pessetas pels guardas que imposin més multas justificadas als que perseguen al aucell, y las denuncias dels calliters, personalment al juje.

J. A. S.

Mas Mercader, Janer, 1899.

Observacions Meteorológicas

del dia 16 de Janer de 1899

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

Horas d'observació	Barómetro aneroide	Grau d'humiditat	Pluja en 24 horas	Aigua evap. en 24 h.	Estat del cel	Observ. particular
9 m.	758	69		4'2	Ras	
3 t.	759	70				

Horas d'observació	TEMPERATURAS			VENTS	NUVOLS	
	Máxima	Mínim.	Ter. tip.	direccí.	classe	can.
9 m.	Sol. 26	5	10	O.	Cumul	0'3
3 t.	Sombra 18		16	S.		0'2

Es massa escandalós lo que molt temps ve succedint en lo que malament s' anomena exprés de Valencia á Barcelona.

Cap dia arriba á Salou á l' hora fixada en los itineraris y son los més en que l' retrás es de 10 minuts en endevant: ahir arribá en una hora y mitja de retrás. Aixó perjudica ab extrém á totas las personas que diariament tenen la desgracia de valdres de tal companyis; y per lo tant desitjem que nostres companys en la premsa tant los de nostre població com los de Tarragona y Barcelona ens secundessin en aquesta campanya, ab l' objecte de veurer si per qui pot y deu ferho se posa un correctiu.

Las queixas son massa continuadas, y just es que's fassi lo que's pugá en tal assumpto.

Nos ha visitat lo tercer número del «Boletín de Colegio de internos del Instituto» de Reus lo qual conté un variat sumari.

Ahir per la tarde estigué en aquesta ciutat lo senyor Gobernador civil: arribá en lo tren de las dogas y sortí en lo de dos cuarts de vuit del vespre cap á Tarragona.

La Cambra de Comers de Lyó (Fransa) ha pres baix son patronatge la exposició colectiva de la fábrica lyonesa y de la industria de sedas crúas y tenyidas á la exposició universal de 1900 á París.

Per aquest fi ha votat un crédito de 250.000 franchs á títol de subvenció y á la disposició del comité d' exposants.

Lo saló de la seda será instalat devant de la porta Rapp y pendrá una supercie de 4.600 metres quadrats, es á dir un ters més que en la de 1889.

L' antiga y típica costum de correr las cavallerias los tres toms per los arrabals en la diada d' avuy, després de la benedicció devant de la Iglesia de la Sanch, de cada any va perdentse més y més, y lo que ahir era animació y alegría en aquells carrers desde las vuyt á las nou del matí, d' uns quants anys en aquesta part, se redoheix á mitja dotzena de corredors y á uns quants espectadors per las cantonadas.

Costums que passen.

Ab arreglo á lo disposat en l' article 46 de la vigent Lley de Reclutament, desde l' passat diumenje dia 15 del actual se troben exposadas en los baixos de las Casas Consistorials las llistas dels minyons concurrents al reemplaç del any actual per lo cupó d' aquesta ciutat, y l' periodo de rectificació comensará lo dia 29 d' aquest mes continuantse en los dias immediats fins lo dia 11 de Febrer próxim en que's tancarà definitivament l' allistament ultimat, escoltantse las reclamacions que's fessin tots los dias en la Alcaldia en las horas d' oficina.

Las reclamacions que permet aquest acte consisteixen en instar la inclusió dels que no estiguessin continuats, ó la exclusió del allistament dels mossos que, per correspondre ab millor drets á altre poble no denen ser sortejats en aquesta ciutat, ó per haver sigut sortejats anteriorment.

D. Ramón de Orueta, autor de la carta publicada en «La Voz de Vizcaya», ha sigut posat en llibertat en virtut del sobresehimient de la causa que se li seguía. Que sia l' enhorabona.

Lo mercat d' ahir estigué bastant concorregut de forasters, y foren regulars las transaccions que's verificaren en fruyts del temps.

Ahir prengué possessió del càrrech de Delegat del Banc de Valls á Tarragona l' apreciable jove advocat D. Ignasi de Batlle y Balle, pera qual destí fou nomenat en la setmana última.

A Padal, provincia de Granada, lo dimecres de la setmana passada, de 11 a 12 de la nit se sentí un fort terratremol de llarga duració.

Las oscilacions foren de Llevant a Ponent produhint un espantós soroll que ocasionà la consegüent alarma entre l'vehinat.

Per sort, no ocorregué cap desgracia personal ni material, pero com aquest fenomen va reproduhntse ab frecuencia de pochos dias en aquesta part, la gent d'aquella comarca andalusa té por de que alcanzi las prorcions dels terratremols del any 85, de trista memoria.

Diu un periódich que ans d'ahir a la tarde cridava l'atenció dels tranzeunts un repatriat que vestia 'l tra-jo de «rayadillo» y demanava caritat, situat en lo xan-frà del carrer de Cortis ab lo Passeig de Gracia de Barcelona.

Las olivas.—Un agricultor de la pobla de Montalban ha publicat en un periódich un article en lo qual senta les següents conclusions:

1.ª Que la oliva que una ventada tira a terra del, olivers «no es fruyta perduda», donchs enterrantlas creix y dona «li com si-en l'oliver estigués, poch més ó menos.

2.ª Que deu enterrar-se en lo mateix oliver, a ser possible, a una quarta ó tercia de profunditat.

3.ª Que deu posarse en capas primas que fassin que totes las olivas estiguin en contacte ab la terra en lloch humit, reguer, etc., etc. y al que no hi falti 'l sol, donchs sens donar lo sol en lo terreno, no prenen color las olivas, sino que 's conservan verdes y no creixen tant com aquellas cual enterrament banya 'l sol.

4.ª Que si no plou deu regarse la terra ab una regadora, fins calarla bé, cada vuyt ó deu dias, demunt del enterrament de las olivas.

5.ª Que no deuen tocarse las olivas enterradas desde que 's cubreixin de terra fins que 's treguin pera moldrelas.

Lo recaudat ahir en la Administració de Consums d'aquesta ciutat per diferentes especies, puja a pessetas 1005'31.

Crónica teatral

Ja tenim altra volta obertas las portas del Teatro Fortuny.

Dissapte hi debutà la companyia de sarsuela del género «chico» que dirigeix lo Sr. Gil y en la que hi figuran entre 'ls artistas coneguts de nostre públich, per primera tiple, la bella senyoreta Alcacer y 'l simpá-tich tenor cómich Sr. Casas.

No som nosaltres gayre amichs d'aquest assaig de género dramátich que nos ha importat costums extranyas, ni ho es nostre públich, a jutjar per la fredor en que ha acullit obras com «La buena sombra», que, segons diuen, tan d'entusiasme ha despertat a Madrid y entre 'l públich de la mateixa Barcelona; més ni que no siguem amichs d'aquest género teatral, lo mes en boga de fa set ó vuyt anys, tot lo més imparcialment possible, dirèm que la companyia del Sr. Gil no es ni bona ni dolenta; bona porque no ho pot ser y porque encara que 's pagui bé, escassejan los que sentintse artistas descendeixen a admetre contractas ab empresas d'aquest género; ho va fer la aplaudida actriu Joana Martinez y al cap de dos anys tingué que tornar al género dramátich de quin camp venia; y dolenta no ho es, porque de pitjors se 'n venhen.

La senyoreta Alcacer te bona y bastanta veu y sobre tot molta voluntat en lo treball; lo mateix que quan nostre públich la va ascendir a la categoria de primera tiple que es en la que avuy se 'ns presenta. Los demés artistas, creyem que una vegada tinguin pulsat al nostre públich, que farán alguna cosa més que en aquestas primeras representacions.

Dos obras nos ha donat a coneixer la companyia: «La tonta de capirete» que la trobém d'un tó massa pujat, y per lo tant, faria be la empresa en retirarla dels cartells y la famosa, la popular y la célebre «La buena sombra» anunciada ab més bombo y platarets que no hi ha ferro vell a cal drapayre.

Y qué es «La buena sombra» dels germans Quintero?

Pera nosaltres una producció ab tots los defectes de las del género a que perteneix, ab escenas pesadas y otras com la del esguerrat que no 's recomanan per la seva bondat pera esser presentada al públich que sol anar al teatre especialment en las funcions aquestas

pera riure y divertirse; lo millor de la obra son los xistes, que resultan expontanis, naturals y de bona lley.

Cap entusiasme ha produhit aquí lo seu estreno; més, lo nostre públich a qui las primeras escenas de la obra l'cansan y no agrada gens ni mica la del esguerrat, no s'ha deixat convence per la escena de la «céltera» y la del duo de tiple y tenor del segon quadro que son las millors.

De la música del mestre Brull, no'n parlém porque tindriam de ferne iguals elogis que de las otras produccions musicals del mateix autor. Es bonica com aquellas y com aquellas fácil d'apendre.

X.

Secció oficial

Registre civil

dels dias 14 y 15 de Janer de 1899

Naciments

Francisca Cort Sardá, de Francisco y Teresa.

Matrimonis

Gaspar Serrat Subietas, ab Teres Pahí Serres.—Blay Tarragó Vidal, ab Cermé Gené Vallvé.—Fermín Nogués Rosselló, ab Joaquina Magdalena Josepha.

Defuncions

Maria Sotorra Anguera, 77 anys, Llovera, 40.

Secció religiosa

Sant d'avuy.—Sant Antoni.

Sant de demà.—La Càtedra de Sant Pere.

Secció comercial

J. Marsans Roí

Representant: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA AGNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona a las 4 de la tarde d'ahir:

Interior	55'75	Aduanas	90'50
Exterior		Norts	31'
Amortisable		Fransas	29'80
Cubas 1896	52'		
Cubas 1890	44'	Obs. 6 0/0 Fransa	84'12
Exterior París	48'05	Id. 3 0/0	43'87

GIROS

París	30'	Londres	32'80
-------	-----	---------	-------

Bolsí de Reus

CARRER MONTEROLS, NÚMERO 37

Cotisació a Barcelona a las 4 de la tarde del día d'ahir.

Interior	55'75	Cubas del 86	51'75
Exterior		Cubas del 90	43'75
Colonial		Aduanas	90'50
Norts	30'80	Ob. 5 0/0 Almansa	80'
Fransas	29'65	Id. 3 0/0 Fransa	44'
Filipinas	67'50		

PARIS

Exterior	47'80	Norts	
----------	-------	-------	--

GIROS

París	30'	Londres	32'80
-------	-----	---------	-------

Se reben órdes pera operacions de Bolsa. Compra y venta al contat de tota classe de valors cotisables en Bolsa. Descompte de cupens y compra de monedas d'or de tots los paissos.

Cambis corrents

en lo dia d'ahir en aquesta plassa facilitats per los corredors de Comers de la mateixa.

Londres	à 90 dias fetxa.	
	à 8 dias vista.	
París	à 8 dias	
Marsella	à 8 dias	

VALORS LOCALS	DINER	PAPER	OPER.
ACCIONS	Ptas.	Ptas.	
Gas Reusense.		750	
Industriell Farinera	500		
Banch de Reus de Descomptes y Prestams	475	500	
Manufacturera de Algodón		100	
Companyia Reusense de Tramsvias			
Companyia Reusense de Tramsvias privilegiadas de cinch per 100		200	

MOVIMENT DEL PORT DE TARRAGONA

Entradas de dia 14

De Liverpool y esc. en 20 dias v. «Sofia», de 764 ts., ab efectes, consignat a D. Modest Fénech.

Despatxadas

Pera Liverpool y esc. v. «Sofia», ab efectes.

Pera Cette v. «Correo de Cartagena», ab efectes.

Anuncis particulars

Equis a Ezétera

—Estigueres al Fortuny lo dia del estreno de la «Buena sombra».

—Qué si estigué? encare estich sentint a Pepeta cantar aquellas preciosas lamentacions (ó sevillanes tristas segons a que digué un vehí de butaca) que 'm partiren l'ánima.

—Es veritat ha tornat fets una artista.

—Y equell de la «ezétera»?

—Sublime.

—Per cert que li vaig a aconsellar si tenen que continuar remullantlo que 's proveheixi de la nova y forta tela blanca holandesa de cotó EQUIS que ten la casa PORTA en pessas de 20 metres a 10 pessetas uns, si no vol sufrir funestas consecuencias.

En venda

Hi ha pera vendre en la Granadella un moll fariner de vapor en lo que poden instalarse otras industrias.

Dirigirse a Ramon Gassó de la Granadella.

Venda en aquesta ciutat de duas casas: carrer de Jesús, cantonada al arrabal de Jesús y carrer de Berre-ras y altra, carrer de Montserrat núm. 11.

Dirigirse al mateix Sr. Gassó.

ESCORIAS THOMAS

Végis l'anunci de la quarta plana. Dirigirse a casa Gambús, carrer de Vila Bou) 12.

Pera ls soldats repatriats

Sorteig, que tindrà lloch lo dia 26 de Febrer prop vinent, de las dugas artísticas figuras de moviment que adornavan lo Ramillete del Gran Café d'Espanya, cedits per lo dueny de dit establiment.

Lo producte será aplicat a benefici dels soldats que tornan de Cuba y Filipinas, ferits ó malats.

Preu del bitlet: 25 céntims de pesseta.—Se venen en la Redacció de LO SOMATENT.

Diversions públicas

Teatro Fortuny

COMPANYIA DE SARSUELA CÓMICA

DE

D. JOSEPH GIL

Funció pera avuy.—4.ª d'abono.—Se posarán en escena las sarsuelas en un acte cada una tituladas «Las zapatillas», «La marcha de Cádiz» y «La buena sombra».

Entrada a localitat 3 rals.—Id. al paraís 2.

A dos quarts de nou.

TELEGRAMAS

Madrid 16.

«La Reforma», en un article titulat «La esfinge», pinta l'estat desesperat del país devant la inmovilitat egipciaca del Govern. Lo país pregunta, suplica, crida, malaheix y 's desespera, mentres lo Govern guarda silenci. L'ordre material s'ha romput. Plou per amunt.

—S'ha dit que será objecte d'alguna mida lo quefe del regim que dirige 'l telégrama a Weyler que ha sigut tan comentat.

Ab aquest motiu s'han creuat despaigs entre 'l ministre y 'l gobernador militar d'Alicant. Lo ministre de la Guerra se lamenta que las autoridades americanas no permetin als espanyols de Manila que telegraphin res important, pera que no 's conegui la desayrada y difícil situació dels americans en aquella capital. Aixís los despaigs importants de Manila han d'expedirse, com en temps de la guerra, enviant las noticias a Hong-Kong.

—Ha causat a Burdeos alarma lo projecte del Govern espanyol d'establir un dipòsit de queviures a la frontera.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

Píldoras de la Pell-Roja

Preparació especial de Joseph M. Font

(FARMACIUTIC)

Demaneu tots los que tingúeu tós en cualsevol Farmacia encara aquells que no hagin conseguit livi ab cap altre de tots los acreditats específichs coneguts, tota vegada que ellas consistoheixen un preciós medicament pera combatrela.

Preu 1 pesseta capsas

Nota - Se envian per correu certificadas sens aument de preu als poblés ahont no hi hagi farmacia sempre que se demanin duas capsas.

FARMACIA CENTRAL

ESpanyola

Pelayo, 42

Barña

Caramelos Pectorals

Metje Salas

Modificadors de la hipersecreció de la membrana mucosa aerea, disminuixen y fluidifican la viscositat del moch bronquial, facilitan la expectoració, treuben la Tos y aumentan la respiració pulmonar.

Preparació molt eficas pera combatre la Tos del Dengue, Bronquitis aguda y crónica Asma, Enfisema pulmonar, Catarros crónich, sech y espasmódich, Coqueluche, Tos del sarampió y ferina y finalment totas las afeccions de las vias respiratorias. Se componen d' estimulants vegetals, sense que en sa preparació s' emplehin narcótichs ni medicaments perillósos, per lo que poden ser presos sens cap temor y en cualsevol cantitat, lo mateix per los noyetes que per las personas majors.

Són bon sabor, fa sian presos fins ab avides per los noys a quins es tan difícil ferlos prendre medicaments.

A cada capsas acompanya un prospecte.

Dipòsits en totas las provincias

Farmacia de don A. SERRA

Arrabal Santa Anna, núm. 80.-REUS

Demanis en totas las Farmacias de la provincia

Preu de la capsas 6 rals

Publicacions regionalistas que reben en aquesta Redacció.

«La Renaixensa», diari de Catalunya. «La veu de Catalunya», setmanari de Catalunya. «La Nació Catalana», Quinzenni de Catalunya. «L' Art del Pagés», quinzenni, «L' Aurora», mensual de Catalunya. «Lo Teatro Regional», setmanari de Barcelona. «La Veu de Montserrat», setmanari de Catalunya, de Vich. «La Costa de Llevant», setmanari de Catalunya, de Blanes. «L' Olot», setmanari de Catalunya, de Olot. «Las Cuatre Barras», setmanari de Catalunya, de Vilafranca del Panadé. «Lo Geronés», setmanari de Catalunya, de Girona. «La Veu del Vallés», setmanari de Catalunya, de Granollers. «El Vendrellense», setmanari de Catalunya, del Vendrell. «La Revista Gallega», setmanari de la Coruña (Galicia). «Euzkaldunak», «Euzkaltze», setmanaris de Bilbao (Bizcaya). «El Eco del Gualepe», setmanari de Alcañiz (Aragó).

PERA ADOB DE TOTAS LAS CULLITAS Y CULTIUS

INDISPENSABLE Y DE EXCELENTS RENDIMENTS

LO COMBINAT EMPLEO DELAS

ESCORIAS THOMAS

COM ADOB FOSFATAT

SALES DE STASSFURT

COM ADOB POTASSICH

GARANTIZADAS PURAS

SOLUBLES AL CITRAT

SULFAT DE POTASSA, CLORURO DE POTASSA

SALS CALZINADAS RICAS EN SULFAT DE POTASSA,

KAINITA, ETC.

Lo més económic, lo més eficas, lo més durader

baix garantia del Sindicat de ventas de STASSFURT.

NITRAT DE SOSA

A DOB AZOAT

DE GRADUACIO GARANTIDA DE 15 1/2 A 16 0/0 AZOE Y D' EFECTES RAPITS Y SEGURS

Dirigirse pera prospectes e informes sobre l' empleo

A. D. OTTO MEDEM.-VALENCIA

Los corresponsales de Comercio de la zona de Valencia...

VALORES LOCALES	DIAS	PAPES	OPERA
Madrid	8 dias	100	100
Barcelona	8 dias	100	100
Valencia	8 dias	100	100
Sevilla	8 dias	100	100
Bilbao	8 dias	100	100
Zaragoza	8 dias	100	100
Alcala	8 dias	100	100
Granada	8 dias	100	100
Malaga	8 dias	100	100
Jaen	8 dias	100	100
Cordoba	8 dias	100	100
Sevilla	8 dias	100	100
Alcala	8 dias	100	100
Granada	8 dias	100	100
Malaga	8 dias	100	100
Jaen	8 dias	100	100
Cordoba	8 dias	100	100
Sevilla	8 dias	100	100
Alcala	8 dias	100	100
Granada	8 dias	100	100
Malaga	8 dias	100	100
Jaen	8 dias	100	100
Cordoba	8 dias	100	100
Sevilla	8 dias	100	100
Alcala	8 dias	100	100
Granada	8 dias	100	100
Malaga	8 dias	100	100
Jaen	8 dias	100	100
Cordoba	8 dias	100	100
Sevilla	8 dias	100	100
Alcala	8 dias	100	100
Granada	8 dias	100	100
Malaga	8 dias	100	100
Jaen	8 dias	100	100
Cordoba	8 dias	100	100
Sevilla	8 dias	100	100
Alcala	8 dias	100	100
Granada	8 dias	100	100
Malaga	8 dias	100	100
Jaen	8 dias	100	100
Cordoba	8 dias	100	100
Sevilla	8 dias	100	100
Alcala	8 dias	100	100
Granada	8 dias	100	100
Malaga	8 dias	100	100
Jaen	8 dias	100	100
Cordoba	8 dias	100	100
Sevilla	8 dias	100	100
Alcala	8 dias	100	100
Granada	8 dias	100	100
Malaga	8 dias	100	100
Jaen	8 dias	100	100
Cordoba	8 dias	100	100
Sevilla	8 dias	100	100
Alcala	8 dias	100	100
Granada	8 dias	100	100
Malaga	8 dias	100	100
Jaen	8 dias	100	100
Cordoba	8 dias	100	100
Sevilla	8 dias	100	100
Alcala	8 dias	100	100
Granada	8 dias	100	100
Malaga	8 dias	100	100
Jaen	8 dias	100	100
Cordoba	8 dias	100	100
Sevilla	8 dias	100	100
Alcala	8 dias	100	100
Granada	8 dias	100	100
Malaga	8 dias	100	100
Jaen	8 dias	100	100
Cordoba	8 dias	100	100
Sevilla	8 dias	100	100
Alcala	8 dias	100	100
Granada	8 dias	100	100
Malaga	8 dias	100	100
Jaen	8 dias	100	100
Cordoba	8 dias	100	100
Sevilla	8 dias	100	100
Alcala	8 dias	100	100
Granada	8 dias	100	100
Malaga	8 dias	100	100
Jaen	8 dias	100	100
Cordoba	8 dias	100	100
Sevilla	8 dias	100	100
Alcala	8 dias	100	100
Granada	8 dias	100	100
Malaga	8 dias	100	100
Jaen	8 dias	100	100
Cordoba	8 dias	100	100
Sevilla	8 dias	100	100
Alcala	8 dias	100	100
Granada	8 dias	100	100
Malaga	8 dias	100	100
Jaen	8 dias	100	100
Cordoba	8 dias	100	100
Sevilla	8 dias	100	100
Alcala	8 dias	100	100
Granada	8 dias	100	100
Malaga	8 dias	100	100
Jaen	8 dias	100	100
Cordoba	8 dias	100	100
Sevilla	8 dias	100	100
Alcala	8 dias	100	100
Granada	8 dias	100	100
Malaga	8 dias	100	100
Jaen	8 dias	100	100
Cordoba	8 dias	100	100
Sevilla	8 dias	100	100
Alcala	8 dias	100	100
Granada	8 dias	100	100
Malaga	8 dias	100	100
Jaen	8 dias	100	100
Cordoba	8 dias	100	100
Sevilla	8 dias	100	100
Alcala	8 dias	100	100
Granada	8 dias	100	100
Malaga	8 dias	100	100
Jaen	8 dias	100	100
Cordoba	8 dias	100	100
Sevilla	8 dias	100	100
Alcala	8 dias	100	100
Granada	8 dias	100	100
Malaga	8 dias	100	100
Jaen	8 dias	100	100
Cordoba	8 dias	100	100
Sevilla	8 dias	100	100
Alcala	8 dias	100	100
Granada	8 dias	100	100
Malaga	8 dias	100	100
Jaen	8 dias	100	100
Cordoba	8 dias	100	100
Sevilla	8 dias	100	100
Alcala	8 dias	100	100
Granada	8 dias	100	100
Malaga	8 dias	100	100
Jaen	8 dias	100	100
Cordoba	8 dias	100	100
Sevilla	8 dias	100	100
Alcala	8 dias	100	100
Granada	8 dias	100	100
Malaga	8 dias	100	100
Jaen	8 dias	100	100
Cordoba	8 dias	100	100
Sevilla	8 dias	100	100
Alcala	8 dias	100	100
Granada	8 dias	100	100
Malaga	8 dias	100	100
Jaen	8 dias	100	100
Cordoba	8 dias	100	100
Sevilla	8 dias	100	100
Alcala	8 dias	100	100
Granada	8 dias	100	100
Malaga	8 dias	100	100
Jaen	8 dias	100	100
Cordoba	8 dias	100	100
Sevilla	8 dias	100	100
Alcala	8 dias	100	100
Granada	8 dias	100	100
Malaga	8 dias	100	100
Jaen	8 dias	100	100
Cordoba	8 dias	100	100
Sevilla	8 dias	100	100
Alcala	8 dias	100	100
Granada	8 dias	100	100
Malaga	8 dias	100	100
Jaen	8 dias	100	100
Cordoba	8 dias	100	100
Sevilla	8 dias	100	100
Alcala	8 dias	100	100
Granada	8 dias	100	100
Malaga	8 dias	100	100
Jaen	8 dias	100	100
Cordoba	8 dias	100	100
Sevilla	8 dias	100	100
Alcala	8 dias	100	100
Granada	8 dias	100	100
Malaga	8 dias	100	100
Jaen	8 dias	100	100
Cordoba	8 dias	100	100
Sevilla	8 dias	100	100
Alcala	8 dias	100	100
Granada	8 dias	100	100
Malaga	8 dias	100	100
Jaen	8 dias	100	100
Cordoba	8 dias	100	100
Sevilla	8 dias	100	100
Alcala	8 dias	100	100
Granada	8 dias	100	100
Malaga	8 dias	100	100
Jaen	8 dias	100	100
Cordoba	8 dias	100	100
Sevilla	8 dias	100	100
Alcala	8 dias	100	100
Granada	8 dias	100	100
Malaga	8 dias	100	100
Jaen	8 dias	100	100
Cordoba	8 dias	100	100
Sevilla	8 dias	100	100
Alcala	8 dias	100	100
Granada	8 dias	100	100
Malaga	8 dias	100	100
Jaen	8 dias	100	100
Cordoba	8 dias	100	100
Sevilla	8 dias	100	100
Alcala	8 dias	100	100
Granada	8 dias	100	100
Malaga	8 dias	100	100
Jaen	8 dias	100	100
Cordoba	8 dias	100	100
Sevilla	8 dias	100	100
Alcala	8 dias	100	100
Granada	8 dias	100	100
Malaga	8 dias	100	100
Jaen	8 dias	100	100
Cordoba	8 dias	100	100
Sevilla	8 dias	100	100
Alcala	8 dias	100	100
Granada	8 dias	100	100
Malaga	8 dias	100	100
Jaen	8 dias	100	100
Cordoba	8 dias	100	100
Sevilla	8 dias	100	100
Alcala	8 dias	100	100
Granada	8 dias	100	100
Malaga	8 dias	100	100
Jaen	8 dias	100	100
Cordoba	8 dias	100	100
Sevilla	8 dias	100	100
Alcala	8 dias	100	100
Granada	8 dias	100	100
Malaga	8 dias	100	100
Jaen	8 dias	100	100
Cordoba	8 dias	100	100
Sevilla	8 dias	100	100
Alcala	8 dias	100	100
Granada	8 dias	100	100
Malaga	8 dias	100	100
Jaen	8 dias	100	100
Cordoba	8 dias	100	100
Sevilla	8 dias	100	100